

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Egy évre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Mi ez?

Pár soros, rövid hír ötlük a szemünkbe és teszi erősen próbára higgadt tárgyilagosságunkat.

A katolikus egyház hivatalos közlönye, az „Egyházi Lapok” a római szentszék előírásai alapján, az érvényben levő gyakorlatra és azon „tényre” hivatkozva, hogy „az apostoli király” 1918. őszén sem le nem mondott trónjáról, sem hűségesküje alól senkit fel nem oldott, elrendeli, hogy az áldozópapok misézés közben *névszerint* emlékezzenek meg az apostoli királyról. Ami röviden azt jelenti, hogy minden magyar katolikus pap köteles IV. Károlyért mint Magyarország királyáért imádkozni.

Sem az Egyház belügyeibe avatkozni, sem azok fölött kritikát gyakorolni, sem közjogi vagy egyházi vitát provokálni nem akarunk, de a minden befolyástól mentes objektivitás kedvéért megállapíthatjuk, hogy ezt a rendeletet ebben az alakban és ebben az időben kiadni legálább is *tapintatlanság* volt.

Amikor az ország vitális érdekei rendet és nyugalmat, minden magyar embernek megfeszített, vállvetett munkáját követelik, mikor éppen e miatt a nemzetgyűlés pártjai egyértelműleg kikapcsolják az ominózus királykérdést programjukból, akkor közbelép az Egyház és tekintélyét, hatalmát felhasználva kimondja, hogy a miséző pappal együtt hivei is imádkozni kötelesek IV. Károlyért, mint de facto apostoli magyar királyért. Amikor komoly tudományos viták hallgattak el a szenvedélyek lecsillapítása céljából, amikor köztudomásu, hogy a politikai pártok tagjai között abszolút többségben vannak a szabadkirályválasztók, amikor nyilvánvaló, hogy az ország nagytöbbsége nemzeti létének új, boldogabb korszakát látja felvirradni a nemzeti függetlenségben, mely gyászos összeomlásában, nyomorultsorsában egyedül vigasztaló, akkor előáll márholnapra a római katolikus Egyház és kategórikusan megállapítja, hogy nem történt semmi sem, minden úgy van, ahogy volt Eckertsau előtt.

Jóval több ez annál, amennyit a nemzet sorsát szíven viselő, az ország függetlenségéért rajongó magyar lélek szó nélkül elhallgatni képes. Mert vagy megbocsáthatatlan tapintatlanság, vagy szándékos és céltudatos karlista propaganda van e mögött az egyházi rendelet mögött. Mind a kettő ellen tiltakoznunk kell.

A manifestatio semmiesetre sem volt olyan sürgős, hogy azzal a nemzet döntéséig várni ne lehetett volna.

Igazán nem tudjuk: mi hát ez voltaképpen?

Sághy főtanácsos a zsidó-sajtó újabb trükkjéről

Valótlanok a tettesekről terjesztett célzatos hírek

Az egyik fővárosi lap nyomán hasábos tudósításokat közölt a debreceni zsidó-sajtó szerdai számában arról, hogy a Nagytemplom meggyalázóit a debreceni rendőrség kinyomozta s a tettesek nevei birtokában vannak. A múltból már alaposan ismerhetik olvasóink az „Az Est” és társainak jólétesültségét, éppen azért munkatársunk felkereste Sághy Lajos államrendőrségi főtanácsost, a debreceni kapitányság vezetőjét és kikérte véleményét a sorok között célozgató kószá hírekre vonatkozólag. A főtanácsos munkatársunk előtt a következő kijelentést tette:

— *Teljesen alaptalanok azok a városban elterjedt s az Az Estből átvett azon hírek, mintha a debreceni rendőrség elfogta volna a Nagytemplom meggyalázóit. Teljesen alaptalan az a hír, hogy ez ügyből kifolyólag a rendőrség letartóztatásokat eszközölt volna. Nem felel*

meg a valódi ágnak az sem, mintha a rendőrség tudná a tettesek neveit. Semmi néven nevezendő pozitívummal nem rendelkezik a rendőrség mindezekig. A nyomozás erélyesen folyik, de eddig még tényleges eredmény sincsen.

Az egészen alaptalan kószá hírek elterjedéséről Sághy főkapitánynak az a véleménye, hogy *egy-egy rosszindulatú emberek a rendőrség munkájában megzavarni akarják ilyen légből kapott valótlanságok terjesztésével.* A nyomozás mindezek dacára is rendjén halad a maga útján és valószínű, hogy rövidesen eredménnyel fog befejeződni.

Mi jól tudjuk, miért üvölt egyetértésben a hasonzórti sajtó? Tudjuk, hogy mi volna kedves és tökéletes nyomozási-eredmény az ő számára? Egy-két katolikus ébredő magyar, mi? . . . Csillapodjék, minden ki fog derülni a vallatásnál.

Monstre kommunista bünper a törvényszéken

A tárgyalás második és harmadik napja

Változatlan nagy érdeklődés mellett zajlott le Barta István vörösörparancsnok és társainak bünpere. A tegnapi nap és a ma délelőtt tanukihallgatásokkal telt el. Sorba felvontak a sokat szenvedett tuszok s elmondták letartóztatásuk és fogságuk körülményeit. A tanukihallgatások Nagy Lajosra, Sterbinszkyre és Auspitzra nézve kedvezőek voltak, csupán Bartára nézve volt legtöbb terhelő.

Ma elsőnek Szentkirályi Tivadart hallgatták ki. Utánna Halász Árpád fődrász vallott, aki szerint nem Nagy Lajos foglalta el a kaszinó helyiségeit, hanem Voith György és Bernhard főmérnök.

Ochvay László ügyvéd, Mile Pál, Frankl Andor és József Kupfer Géza tuszok letartóztatásuk és fogságuk történetét adják elő. Szerintük Barta István intézkedett a tuszok elszállításánál, Sterbinszky nem lépett fel agresszíven.

Ezután a kabai tanukat hallgatják ki, mint Borbely Imre törvénybíró, Boda József főjegyzőt, Bagi Károlyt, Kupás Sándort, Pósalaki Lászlót, akiknek vallomásából kiderült, hogy őket nem Nagy Lajos, hanem Apródi János, az ottani direktórium elnöke tartóztatta le. Nagy Lajos csak kihallgatta őket s Boda kivételével szabadon is bocsátotta valamennyiüket. Kiderült az is, hogy Pósalaki tanító revolverét sem Nagy rabolta el.

Hortonági Ernő rendőrkapitány után, aki menekülését beszélte el, Corba Antal h-böszörményi joghallgatót hallgatják ki, akinek vallomását lélekzetfójtva hallgatta a közönség. Elmondta, hogy ő Hajduböszörményben egy kommunistaellenes röpiratot akart kinyomtatni, ami azonban egy zsidó ismerőse révén, aki elárulta, kitűdött. Letartóztatták Nagy Lajos hallgatta ki, aki meglehetősen gorombán és kegyetlenül bánt vele s vasraverette s úgy hozatta be Debrecenbe. Nagy Lajos volt az, aki a rendőrségről a törvényszékre vitette. — Nagy Lajos csak így bánt vele, s így beszélt róla „Itt van a bitang!”

Vallomásában ezután fogságát, s a kínzásokat, amellyel vallatták, beszélte el. A kínzásokban elől járt Korvin-Klein Ottó, a zsidó hóhér és a többi zsidó kommunista vezér.

Petzkó Ernő tanár letartóztatásáról és fogságáról vall. A Kaszinó elfoglalására nézve nem emlékszik, hogy jelen lett volna Nagy Lajos.

A következő tanu Lefkovics Vilmos. Szuronyos börtönör vezetője. A tuszok letartóztatását és elszállítását a belügyi népbiztos rendelte el, ennek végrehajtását Bartára bízták. Tudja, hogy Nagy Lajos pénzt vitt el a rendőrségről, de látta amikor Budapesten ezzel Nagy elszámolt. Sterbinszky szerinte a mérsékeltbb csoporthoz tartozott, éppen ezért bízták rá a vadbiztoság felelőségteljes állását.

Erdei János a következő tanu, látta, amint Nagy a rendőrségről körülbelül 400 ezer koronát elvitt. A következő tanu Lente Sándor, akit a vád szerint Barta csemetefák lopása miatt 30 napra lezárattott. A mai tárgyaláson derült ki, hogy sohasem látták egymást.

Sztrebelovszky Zoltán nem jelent meg, így vallomását felolvassák. Vallomása szerint Auspitz csak közvetítette May Andor letartóztatására kiadott parancsot.

Elnök ezután a tárgyalást berekeszti. A perbeszédre délután térnek át.

Délután 4 órakor nyitotta meg a tárgyalást Nagy Kálmán elnök. Bod Kálmán kir. ügyész nagyhatású vádbeszédet mondott. Bartát „emberbe bujt állatnak” nevezte. Példás ítéletet kért. Kovács Gábor és Kis Sándor dr. ügyvédek védőbeszéde után elnök bejelentette, hogy az idő előrehaladottsága miatt az ítéletet holnap, pénteken reggel 9 órakor hirdeti ki.

Javul a szénellátás

Budapest, febr. 3. (N. St. t. j.) Rau Gotlob szénkormánybiztos kijelentette, hogy a szénellátás napról-napra javul. A vasúti és mezőgazdasági gyárak üzeme nagyobb-részt megindult. A jövételi bizottság értesítése szerint februárban 20 ezer tonna porosz szenet utáltak ki részünkre.

A nemzetgyűlés megnyitása

— Rubinek nagy beszéde —

Budapest, febr. 3. (N. St. t. j.) A nemzetgyűlés mai ülését fél 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Elnök jelenti, hogy Teleki Pál miniszterelnöktől két átiratot kapott, egyikben az újvi üdvözlést köszöni meg, a másikban a külügyminiszterváltozást jelenti be. Jelenti, hogy Bródi Ernő lemondott jegyzői tisztségéről. Hermann Miksa és Szijf Bálint sürgős interpellációra kértek és kaptak engedélyt. Napirend előtt Paczek Géza bejelenti mentelmi jogának megsértését. Rassay Károly pedig összeférhetetlenségi bejelentést tesz gróf Sigroy Antal Nyugatmagyarország kormányzója ellen. Ezután áttérnek a kormányprogram felett megindult vita folytatására. Első szónok Tankovics János, aki a szabadforgalomról és a munkáskérdésről beszélt. Utána Rubinek Gyula szólal fel.

Rubinek Gyula azzal kezdi beszédét, hogy annakidején teljes bizalommal volt a kormány iránt, de most egy kissé megcsökken a bizalma s bizalmát most bizonyos feltételekhez köti. Elérkezett az ideje a szabadforgalomnak.

— A munkás kérdéssel foglalkozva kijelenti, hogy ez világ kérdés. Megállapítja, hogy ami most Oroszországban történik, az a középkor, sőt ókor. Ha a munkásság nem látja be, akkor a tőke lássa be a keleti veszedelmet.

A királykérdésben a miniszterelnök kijelentette, hogy minden fejtegetését a szaklapokon kívül megakadályozza. Ezzel szemben minden nap olvasni a királykérdésről. A szabadkirályválasztóknak semmi sem jelenhetik meg.

Az a kérése, hogy a szabadkirályválasztókat ne tekintsék forradalmároknak. Megállapítja, hogy a királykérdés nem aktuális.

Ezután a személyét ért támadásokkal foglalkozik. Azt mondják, hogy a zsidók pénzt adtak neki, három házat vettek neki Budapesten. Ezekre nem válaszol A Magyar Hírlap támadására megjegyzi, hogy az a Patak Izrael, aki azt írta, büntetett előéletű. Nem fog Patak kívánságának eleget tenni s nem megy a bíróság elé. Echarid sajtófőnök három napig nem engedélyezte a cikk megjelenését, de aztán a miniszterelnök tudtával megjelent. (Teleki rázza a fejét.) Kijelenti, hogy ő ellene a hajszá indul meg s leakarják teperni. (A kisgazdapárt lelkesen tapsolja Rubinek.)

Napirend megállapítása után Hermann Miksa interpellálja meg a kereskedelmi minisztert a Máv. 100 milliós megrendelése tárgyában.

Igaz-e, hogy a 100 milliós rendeltetést ismeretlen kis cég kapta és a külföldi megrendelés miatt a magyar gyárak üzeme megbénult és 40 ezer munkás vált kenyőrnélkülivé.

Hegyeshalmi Lajos kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy a szerződést nem ő kötötte, de mivel az államra kedvező, vállalja érte a felelősséget.

A választ tudomásul veszik.

Szijf Bálint a gabonabeszolgáltatás körül felmerült visszaéléseket teszi szóvá. Választ nem kapott.

Ezután az ülés véget ért.

Politikai események

Budapest, febr. 3. (N. St. t. j.) Hír szerint a nemzetgyűlés mostani ülészakát szombaton berekesztik. Az új ülészakát *hétfőn* fogják megnyitni.

Budapest, febr. 3. (N. St. t. j.) A Bleyer-Szmeccsányi csoport ma délután 6 órakor tartja alakuló ülését a kaszinó külső termében. Még nem bizonyos, hogy Andrassy már is az új párt élére fog-e állani.

Budapest, febr. 3. (N. St. t. j.) A Védőligák Szövetsége ma megjelent Rakovszky István nemzetgyűlési elnöknel s arra kérte, hogy a nemzetgyűlés március 15-ét nemzeti ünnepé nyilvánítsa. Rakovszky kijelentette, hogy e felett majd a nemzetgyűlés fog dönteni.

Budapest, febr. 3. (N. St. t. j.) Nagyotádi Szabó ma kihallgatáson jelent meg a kormányzónál, amelyen a politikai helyzetéről és a kormánypárt belső viszonyairól tett jelentést.

Betömték a csatornarepedést

Nagy megbotránkozást keltett, hogy a múlt év decemberi városi közgyűlésen megjelent dr. Freund Jenő ügyvéd, zsidó hitközségi alelnök és dr. Gáspár Géza orvos, akik akkor is és azóta is rendőri felügyelet alatt állanak. Természetesen ők is bizalmatlanságot szavaztak a főispánnak, aki azt a kormányt képviseli, amely az ő irántuk viseltetett bizalmatlanságnak oly kézzelfogható jeleit adta. Freund Jenő még ezen felül külön is nagy botrányt provokált az által, hogy inzultussal fenyegette meg a katolikus egyház világi fejét. Az álta-

lános megbotránkozásnak hangos szavát hallatta a *Hajdúföld* és követelte, hogy a rendőri felügyelet alá helyezést tárgyaló miniszteri rendeletet egészítsék ki úgy, hogy ilyen botrányos eset a jövőben ne fordulhasson elő.

Elégtétellel értesülünk róla, hogy a rendeletnek ez a hiánya most pótolatott. A belügyminiszter betönte a csatornarepedést. Ugyanis újabb rendeletet adott ki, melyben mintegy precízírozni kívánja a rendőri felügyelet alatt álló egyénekkel szemben a rendőrhatalóságok által elrendelendő korlátozó rendelkezéseket. A rendelet értelmében a rendőrhatalóságok kötelesek intézkedni, hogy az általuk eddig előírt szabadságkorlátozó intézkedéseken kívül a rendőri felügyelet alatt álló egyének *eltávolítsanak a nyilvános és magángyülekezeten, gyűléseken, összejöveteleken, felvonulásokon való részvételtől is.* A miniszter rendeletének kibocsátására az szolgáltatott indokot, hogy egyes rendőri felügyelet alatt álló egyének a helyi, a társadalmi és politikai, sőt a közéletben tevékeny de káros működést fejtettek ki. Ennek elejét kívánja venni a rendelkezés, amennyiben utasítja belügyminiszter a rendőrhatalóságokat, hogy az újabb tilalomnak a lehető legnagyobb eréllyel szerezzenek érvényt.

Az új közéleti miniszter

Budapest, február 3. (N. St. t. j.) Vass József, aki most úgy a vallás és közoktatásügy, mint a közéleti minisztere, megválik a közéleti miniszterium vezetésétől. Az új közéleti minisztert a napokban nevezik ki.

A belügyminiszter a debreceni állapotokról

Meskó államtitkár a nemzetgyűlésen fog nyilatkozni

Budapest, febr. 3. (Nemz. St. tel. jel.) Meskó Zoltán államtitkár Debrecenből Budapestre érkezett. Az újságíróknak a következőket mondotta utjáról:

— Imressziómról és a Debrecenbe folytatott vizsgálatról még a belügyminiszternek sem tettem jelentést és mindaddig míg ez meg nem történik, sem a nyilvánosság, sem a nemzetgyűlés előtt erről a dologról nem számolhatok be. Parlamenti felszólalásom is ilyen körülmények között holnapra marad.

Ferdinándy Gyula belügyminiszter ezeket mondotta:

— Részletes jelentést még nem kaptam, de annyit máris mondhatok, hogy az az éles

felekezeti harc, amelyről a fővárosi lapok írtak, Debrecenben nincs meg. Jó hatást tett Meskó Zoltán államtitkár és Czövek rendőrtanácsos személyes megjelenése. Remélhető, hogy a nyomozás sikerre fog vezetni és a tettesek kézre kerülnek.

Ma, csütörtökön nagyobb, polgárokból álló debreceni küldöttség fog felkeresni és a lakosság hangulatáról fog engem tájékoztatni.

Budapest, febr. 3. (Nemz. St. tel. jel.) Mint a zsidó „Nap” értesül, Hubert Ottó felmentésén kívül nagy változások lesznek a közéletben a debreceni közigazgatás és államrendőrség vezetésében is. (Elviszik a szabadkőműveseket? — Szerk.)

HIREK

Mint meteor

jelent meg Debrecen beborult égének horizontján, a sötétben bódorgók hunyorgó szeme előtt egy új csillag. A jótékony ismeretlenség homályából került elő, sziporkázva susterogva, puffogva s a babonások égi tüneménynek nézték. Pedig csak görögült, szüreti rakéta volt s csak csepürágó köklertársai igyekeztek elhítenni a szájtátókkal, hogy mennyei fényt látnak...

Orbók Atilla meg-megjelenik az „üldözött” kálvinisták városában és injekciókat ad a mindenáron új életre kelni kívánó destruktóknak. Hálafelelőket érdemel ki öreg szellemi rokkantaktól, s ismétellen biztosítja a kálvinista Rómát változatlan atyai jóindulatáról Feltolja magát a város védszentjéül, aki az „elnyomottakat” szárnyai alá veszi. Persze, ő nem „jöttment” azoknak szemében, akik közéletünk legjelesebb tagjai ellen azzal agítálnak, hogy nem a Basahalmán belül látták meg a napvilágot...

Vigyázzon a hővérű ifju, mert azok is rá találnak jönni, hogy fűrészpör és csepű a belső tartalma, akik most még bíznak benne, és akkor hamarosan elkövetkezik rá az istenek alkonya.

— Hegedűs Pál altábornagy bucsuja. Csóka Sámuel h. polgármester a csütörtöki tanácsülésen a következő levelet olvasta fel:

Nagyságos Polgármester ur!

Negyvenkettő szolgálati évemet betöltve nyugalomba vonulok, az ez iránti lépéseket már meg is tettem s így rövid időn belül megvalólok a körletparancsnokság vezetésétől.

Ha vissza tekintek e hosszú szolgálati időre, meg kell állapítanom, hogy ennek legnehezebb de talán legszebb részét a most eltelt év képezte, mely alatt ugyszólván semmi-ből kellett mindent teremteni, hogy az ezer sebből vérző haza végre a várva várt gyógyulás útjára térhessen. E nagy gyakran sürölődásokkal is járó munkaközben gyakran volt alkalmam Nagyságod hazafias támogatását is tapasztalnom. Fogadja Nagyságod e támogatásáért ezuttal is hálás köszönetemet. — Bucsut véve Nagyságodtól, a nemzeti hadsereget, Hazánk reménységét ez alkalommal is Nagyságod jóakaratu figyelmébe ajánlom, és kérem Nagyságodat, hogy köszönetemet Debrecen sz. kir. város általam nagyrabecsült közönségének és hazafias tisztviselő karának is tolmácsolni sziveskedjék.

Kérem a magyarok Istenét, hogy Nagyságod még hosszú időn át folytathassa áldásos működését, e munka elé tornyosuló akadályok adják meg Nagyságodnak az erőt és a kitaratást e nagy harc győzelmes megvívásához.

Debrecen 1921 febr. 2.

Hazafias tisztelettel:

Hegedűs Pál altábornagy.

Csóka Sámuel h. polgármester indítványára a tanács köszönetét és elismerését nyilvánította Hegedűs Pál altábornagynak az itt-léte alatt nyújtott számtalan segítségéért.

Csóka Sámuel h. polgármester és dr. Vargha Elemér tb. főjegyző bucsulátogatást fognak tenni a nyugalomba vonuló körletparancsnoknál, akinek a tanács hálaát és elismerését fogják tolmácsolni.

Tegnap délelőtt Hegedűs Pál altábornagy előtt megjelent a debreceni államrendőrség körletti és városi főkapitányainak vezetése mellett a rendőrség tisztikara, akiknek nevében Ghyezy Tihamér körletti rendőrfőkapitány szép beszéddel bucsuzott a nyugalomba vonuló körletparancsnoktól. Hegedűs Pál meleg szavakban mondott köszönetet és szeretetéről és nagyra becsüléséről biztosította a debreceni rendőröket.

Értesüléseink szerint Hegedűs Pál altábornagy pénteken utazik el Debrecenből a legjobb emléket hagyva maga után.

— Jelentés a városi könyv- és képtárról. Nagy József, a városi képtár és könyvtár igazgatója jelentést tett a tanácsnak a városi képtár és könyvtár 1920. évi forgalmáról, amit a Hajdúföldben már ismertettünk. A tanács Nagy József kép- és könyvtárörnek nagyfokú munkásságáért köszönetet mondott.

A Kormányzó részvéte Géresi Kálmán halála alkalmából. Horthy Miklós kormányzó értesülvén Géresi Kálmán haláláról, sürgönyileg fejezte ki részvétét az elhunyt özvegye iránt. A január 29-én kelt sürgöny így hangzik: "Kormányzó ur ő főméltósága Nagysád férjének elhunyt alkalmából a legmelegebben emlékezett meg a megboldogultnak rokonszenves egyeniségéről és Nagyságnak a súlyos csapás feletti benső részvétét kifejezni méltóztatik. Ő főméltósága parancsára Bartha, a kabinetiroda főnöke."

A debreceni esküdtbíró elnöke. A debreceni kir. ítélőtábla elnöke az esküdtbíró-ságról szóló törvény alapján az 1921. év tartamára a debreceni kir. törvényszéknél szerzett esküdtbíró elnökévé Nagy Kálmán ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott törvényszéki bírót, helyettes elnökévé pedig Ujfalussy József kir. törvényszéki bírót jelölt ki.

A tanács nem adja kölcsön a Zenede Förster zongoráját. Hammerstádt János a Zenede igazgatója beadványban kérte a tanácsot, hogy a Zenede Förster zongoráját f. hó 5-ére a Lavaulix Vreccourt grófné hangversenyére adja kölcsön. Dr Csűrös Ferenc kultúrtaácsnok javaslatára a zongorát, tekintettel egy előbbi tanácsi határozatra, nem adják kölcsön. Ellenben a Zenede bármely más zongoráját szívesen rendelkezésre bocsátják. Egyben utasították a Zenede igazgatóját, hogy a Förster zongora kölcsönadása végett előterjesztést többé ne is tegyen.

Az egri reformátusság a Baltazár-féle irányzat ellen. Az egri református egyház főgondnoka: dr Lipsey Péter kir. közjegyző indítványt terjesztett elő az egri keresztyén szociálisták gyűlésén, amit egyhangulag elfogadtak. A határozat az egri reformátusok megbotránkozásának ad kifejezést a debreceni Nagytemplom elleni gyalázatos merénylet felett és egyuttal élesen elítéli Baltazár püspöknek és társainak nemzetellenes viselkedését.

A statisztikai hivatal megszervezése. A törvényhatósági bizottság, amint már megírtuk, statisztikai hivatal felállítását határozta el és megbízta a közlélemezési ügyosztályt a hivatal megszervezésével. A város vezetősége több külföldi városhoz fordult, hogy küldje meg a statisztikai hivatal szabályrendeletét. A polgármester helyettes ki is nevezte ideiglenesen a hivatal igazgatójává dr Rácz Lajos menekült volt marosvásárhelyi kamarai titkárt, aki a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál is volt hivatalnok, havi 3000 kor. illetményel. Dr Rácz Lajos, aki közgazdasági író és gyakorlati statisztikai szakértő, s mint ilyennek munkájai közül egyet a Magyar Tudományos Akadémia pályadíjjal jutalmazott meg, igen sokat nyert a város vezetősége.

Hadikölcsönkötvények nosztrifikálása. A városi számvevőség felhívja mindazokat, akiknek a város házipénztára letétben (óvadékkul) vagy őrizetben háborús államadóssági (hadikölcsön) kötvényeket kezel, továbbá azokat a törvényes képviselőket, gyámokat és gondnokokat, akiknek gyámoltja és gondnokoltja részére a városi gyámpénztárban háborús államadóssági (hadikölcsön) kötvényeket kezelnek, a legutóbbi miniszteri rendeletben előírt jegyzékbe vétel végett február hó végéig jelentkezzenek. A háboru előtti államadóssági címletek nosztrifikálása hivatalból történik, tehát a felek megjelenése nem szükséges. — **Városi számvevőség.**

Az iparos tanonciskola tanítási ideje. A kereskedelemügyi miniszter leiratban értesítette a városi tanácsot, hogy az iparos tanonciskola tanítási ideje hétköznapokon csak esti 7 óráig tarthat.

Hirdetmény. Felhívatnak mindazok, kiknek hadikölcsön kötvényeik a m. kir. postatakarékpénztárnál letétben vannak, hogy azok nosztrifikálása végett a Piac-utcai postahivatal főnöki irodában február hó 28-ig megjelenni szíveskedjenek. Postafőnökség.

Emlékalapítvány Géresi Kálmán nevére. A Csokonai-kör választmánya elhatározta, hogy nagyérdemű elnökének, Géresi Kálmánnak emlékére alapítványt létesít. A gondolat széles körökben kellett visszhangot és elsősorban a kör tisztviselői, választmányi és alapító tagjai tették azt magukévé. Az alapítvány céljára eddig 3350 korona folyt be. Ezenkívül a néhai elnök arcképének megfestésére Csáthy Kálmán 500, dr Kardos Samu 100 koronát ajánlott fel. A további adományok Csáthy Kálmánhoz, a Csokonai-kör pénztársához küldendők (Piac-u. 8.)

Magasabb zenei iskola megnyitása. Debrecenben érdekes terv megvalósításával foglalkozik Liptay Árpád rendőrfőfelügyelő. Magasabb zenei iskola megnyitását tervezi, hol nem csak virtuoz zenészeket akar kioktatni, de magasabb zenei elméleti oktatásban is akarja részesíteni a már kész zenész növendékeit. Liptay a kolozsvári zenekonzervatóriumban kezdte zenetanulmányait, a budapesti zeneakadémia elvégzése után pedig külföldi hangversenykörútra ment Réti Laurával s a legteljesebb siker kísérte vállalkozását, azonkívül tanulmányozta mindenhol a magasabb zenét. Mikor visszatért külföldi tanulmányutjáról, Magyarország több városában hangversenyeket adott, így Nagyszombaton, Ungváron és Budapesten is. Mint értesültünk, Liptay mielőtt megnyitná iskoláját, sorozatos önálló hangverseny keretében fog bemutatkozni a debreceni közönségnek. Műsorra szándékozik hozni Lisztet, Beethovent, Chopint, Mozartot és Schubertet, egy-egy önálló estén.

A hadigondozó népiroda támogatása. A hadigondozó népiroda beadvánnyal fordult a városi tanácshoz, hogy a város által megajánlott évi 33.000 korona támogatási összeg hova fordítása végett szabályrendeletet dolgozzon ki, egyuttal mellékelve megküldte a vármegye által megajánlott 50.000 korona támogatási összeg hova fordításáról szóló szabályrendelet is. A tanács a beadványt a megküldött szabályrendelettel együtt kiadta véleményezés végett a számvevői hivatalnak.

"Virradat" január 28-iki száma. Szabó Dezső szenzációs vezércikkével megkapható "Fehér Ujság" kiadóhivatalában Vargateva 1.

A német kárpótlás ügye

Páris, febr. 3. (N. St. t. j.) A legfőbb haditanács ma ülést tartott, amelyen megtárgyalták mindama katonai intézkedéseket, amelyek alkalmaznak abban az esetben, ha Németország a párisi tanács hozta feltételeket nem teljesítené.

Berlin, február 3. (N. St. t. j.) Az egész német nép a kormány háta megett áll s minden áldozatra kész abban az esetben, ha a német kormány "nem" mel válaszol.

München, febr. 3. (N. St. t. j.) A bajor kormány tudatta Berliannel, hogy a bajorok a párisi rendelkezéseket fenntartás nélkül visszautasítják.

Javul a valutánk

Budapest, febr. 3. (N. St. t. j.) Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter a következőket mondta egy újságrónak:

— A jelen viszonyok folytán két megoldás között kellett választanunk. Vagy Zürichben kerülünk az osztrák korona fölé, vagy itt-hon. Mi az utóbbit választottuk és hogy jól tettük, azt mutatja Sigray Antal jelentése, mely arról szól, hogy Nyugatmagyarországban olyan németek, akik eddig Ausztriához húztak, mellettiük vannak az osztrák korona esése miatt. Erős a meggyőződés, hogy az integritásért folyó harcban is döntő lesz ez. Feléje kell kerülünk a szomszédos államok valutájának és csak így foghatunk sikeres küzdelemhez Szent István államáért.

Spitzmüller Budapesten

Budapest, február 3. (N. St. t. j.) Spitzmüller, az osztrák-magyar bank kormányzója Budapestre érkezett. Tegnap Hegedüs Lóránt pénzügyminiszterrel tárgyalt. Ma érkekezett volt, amelyen főképp bankügyekkel foglalkoztak.

A mezőgazdasági bizottságok választása. A közlélemezési ügyosztály a liszt iroda segítségével összeállította a mezőgazdasági bizottságok választására jogosultak névsorát, mely összeállítás ellen a Debreceni Gazdasági Egyesület a földmívelésügyi miniszterhez fellebbezett, indokul hozván fel, hogy igen sok földbirtokos, aki földjét bérbe kiadta, nincs felvéve s így a választók névsora nem teljes. Zöld József tb. tanácsnok írásbeli jelentést adott be a csütörtöki tanácsülésen az ügyről és megállapította, hogy az összeírás módozata ugyan az volt, amelyet Koós Mihály miniszteri tanácsos annak idején helyben hagyott. A tanács úgy a Gazdasági Egyesület felebbezését, mint a Zöld József tb. tanácsnok jelentését felterjeszti a miniszterhez. Egyben, mivel a névjegyzék elkészítéséről számított 60 nap már letelt, a gazdasági bizottsági tagok választását február hó 15-re kiírták, melynek vezetésére Csoban Endre főlevéltárost küldték ki. A választás reggel 9 órakor kezdődik a városháza kistanácstermében. A rendelet szerint a választókat öt csoportba osztották be: az első csoportba 1349, a másodikba 710, a harmadikba 688, a negyedikbe 602, az ötödikbe 160 taggal. Az első csoport választ 8, a második és harmadik 4-4, a negyedik 3, az ötödik 1 rendes és mindegyik egy-egy pótaggot.

A részvénytársaságok mérlege. A kormány rendeletet adott ki, mely szerint a különféle részvénytársaságok és szövetkezetek a birtokukban lévő értékpapirokat legfeljebb abban az értékben vehetik fel mérlegükbe, amellyel 1920 dec. 31-én azokat a budapesti tőzsdén jegyezték. A hadikölcsön-kötvények a múlt évi árfolyamon értékelhetők a mérlegben.

A magyar közltszviselők fogyasztási szövetkezetének közleményei. A kedvezményes cipő elosztást folyó évi február 10-én megkezdni óhajtván, felkérjük a testületi megbizottakat, hogy az 1920. évi december 31-ig kiadott cipőutalványokat a tagoktól bevonnak és azokat kimutatásba foglalni szíveskedjenek. A kimutatás rovatát: Cipő-utalvány száma, igényjogosult neve, hivatala, férfi, női, gyermek, egész vagy félcipőt és a láb nagyság számot. Kor. fill. Ezt a kimutatást folyó évi február 7-étől kezdve a cipőjegyekkel együtt kérjük pénzügyi palota földszint 18. szám alá beadni, ahol a cipőjegyek bélyegzőnkkel lesznek ellátva. Az 1921. évben kiadott cipőutalványok beváltására névze később fogunk intézkedni. A fő-áruda részéről kiadott árjegyzékünket tagjaink figyelmébe ajánljuk.

A jótékony Nőegylet műsoros délutánja Debrecen város katonai és polgári társadalmának színe java töltötte meg vasárnap délután az Arany Bika szálloda földszinti termeit. A jótékony Nőegylet rendezte sikerült délutánját, melyet tánc követett. A délután műsor vezette be, melyet a debreceni műkedvelők nívós számai tarkítottak. Dr Dávid Géza szavallatával a legnagyobb sikert aratta. Szomjas Gusztó olyan tánckezséget árult el dzsig számával, hogy bármely artistával kiállhatna a versenyt. Dr Fráter Iván elsőrendűen kezelte a hegedűt, szépen is énekelt, míg Hajdu Lajoska és Pulszky Katóka a bájos két kis apróság is sok tapsot kapott. Hegedüs Joykét is a legteljesebb elismerés illeti, szavallatát mindvégig a legnagyobb tetszéssel fogadta a termetet zsufolóság betöltő közönség. Általában a Nőegylet műsoros délutánja a legteljesebb siker jegyében játszódott le, melynek kifogástalan rendezéséért Fráter Erzsébet elnököl és Rauchbauer Ödön titkárral az élükön a Nőegylet agilis hölgyeit illeti a babér. A műsort tánc követte, s a fiatalság a Magyar Ilmre primás ropogós magyar csárdásai után éjjelkor oszlott szét.

Nykosz hirdetmény. Felhívom a "Nykosz" mindazon tagjait, kik tagsági jelvényre reflektálnak, hogy azok a titkári hivatalnál (Capó-u. 21.) február 15-ig jegyeztessék elő magukat. A tagsági jelvény ára tagok részére 20 korona, nem tagok (gyűjtők) részére 100 korona. Továbbá felkérem (mindazokat, kik még a tagsági jegyüket át nem vetmindazokat, kik még a tagsági jegyüket át nem vetm, hogy azt a hivatalos órák alatt (d. u. 4-6-ig) vegyék át. Egyben pedig értesitem a tagokat, hogy a Csokonai és Vigszínház előadásaira kedvezményes szelvényt kaphatnak, melyre a Csokonai-színháznál 30 százalék, a Vigszínháznál 50 százalék árengedményt kapnak. Előkség.

Vállalunk malomberendezéseket, átszereléseket. Veszünk, eladunk és javítunk mindenféle gazdasági gépeket, Diesel, nyersolaj, benzin motorokat és gőzgépeket. Vidéki megrendeléseket is gyorsan és pontosan eszközölünk. | **Autogénheggesztés.** Telefon 934. Interurbán

Vértesy Testvérek Gépjavító ipartelepe Hatvan-u. 53.

Könyv, papír, írószer irodai cikkek legjobb bevásárlási forrása Antalfy könyvkereskedés Szent Anna- és Varga-u. sarok.

Lavaux-Vrécourt grófné szombati hangversenyére jegyek már csak korlátozott számban kaphatók a Méliuszban.

Ma van a fehér est a Csokonai-színházban. Kezdeté fél 7 órakor.

A ref. leánygimnázium ismeretterjesztő előadása. Folyó hó 5-én, szombaton délután 5 órakor Demeter István tanár tart előadást „A nopenszer és a világegyetem” címmel. Az előadáson Tóth Andrea VII. o. t. Chopin Polonaise-ét zongorázza.

Adomány. Dr Nyíri Ernő ügyvéd 80 koronát küldött be szerkesztőségünkhöz, a rokkantak javára. Az adományt illetékes helyére juttattuk.

Uj iparendéylek. A városi tanács csütörtöki ülésén a következő iparendéylek adattak ki: Grünbaum Mór terménymagvak átvétele és eladása 2000 kor. Klein Béla rőtös és rövidáru 2000 kor. Hock Béla rőtös és rövidáru 500 kor. Kovács Jánosné és Somogy Sándorné bornyunyuzó ipar 500-500 korona városi illeték ellenében.

Sport

A kerület tisztújító közgyűlése. Tegnap tartotta a Keletmagyarországi Kerület tisztújító közgyűlést nagy érdeklődés mellett. A gyűlést Totin Andor elnök nyitotta meg, aki szép megnyitójában szeretetre és egyetértésre hívta fel a tagokat a sport érdekében. A titkári és pénztárosi jelentések kapcsán az ellenzék heves kifakadásokkal telített beszédek tartott, amelyeknek főképpen személyi íze volt.

A felszólalások közül kiemelkedett Krómy Károly (Nyiregyháza) tartalmas beszéde.

Ezután megválasztották az új tisztkart. Kevés kivétellel a hivatalos lista jött be. Elnökök: Dr Totin Andor, társelnökök: Dr Jona Kálmán, Darkó Jenő dr, alelnökök: Dr Dávid Géza, dr Koesis Sándor, dr Krómy Károly, dr Bíró Barna, Vértes Sándor, Machó Ferenc, főtitkár: Zemplény Gusztáv, titkár: Káldy Zsigmond, jegyző: Szegedy Gyula, ügyész: Dr Koesis Sándor, pénztáros: Nagy Dávid, ellenőr: Gyökerecs Ferenc, számvizsgálók: Köllönte Zoltán, Szász István, Müller László, háznagy Raduly Endre, könyvtáros: Kupinszky Sándor. Megválasztottak ezenkívül 11 rendes és 5 pót tanácsost is.

A gyűlésen mindvégig jelen volt Földesv János a MLSz kiküldöttje is. A közgyűlésen sok értékes indítványt fogadtak el.

Színház

A színházak és mozgósínházak közleménye: Szombaton (C) bérletben Az elnémult hangok kerül színre.

Bérletek figyelmébe. A Csokonai színházban megkezdődött a régi bérletjegyek megnyitása. Uj bérletek kiváltását is elfogad az igazgatóság.

A debreczeni notabilitások mind ott lesznek a Vigszínház szombat-vasárnapj ünnepi előadásán, amely Szemere Gyula jutalomjátéka és bucsufellépte lesz. Kardoss Géza közismert humánus érzésével a Csokonai színház legelső művészeit engedte át tekintettel, a bucsuzó Szemerére, úgy hogy a csodás műsorban, Buday

Ilonka, Bodán Margit, Rácz Ada, Egyed Lenke, Somlár Stefi, Székely Zizi, Turay Lenke, Bánhidly József, Heltai Andor, Kubányi György, Mátrai Jenő, Szalma Sándor, Szendrő Gyula Rohonczy Mihály és Szigeti Jenő, tehetségük legjavával fogják támogatni a jutalomjáték illetve bucsufellépés sikerét. A ragyogó, mindvégig humoros műsort Szemere Gyula konferánszai fogják tarkítani. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni, mert már csak egy pár jobb jegy kapható.

Madame Tallien öt fejezet a francia forradalom rémnapjaiból. E szenzációs film főszerepeit Lydia Borelli és Amletto Novelli a két nagy olasz művész játssza. Bemutatja az Apolló. Jegyelővétel.

Amerikai film az Urániában. Emberek vagyunk című amerikai bűnügyi történet 4 felvonásban, főszereplő Fanny Ward. Jegyelővétel.

Valutaárfolyamok

Budapest, február 2. (Nemz. St. tel. jel.) A budapesti tőzsdén ma a következő árfolyamokat jegyezték. Napoleon 16-49, dollár 512-526, marka 844-896, lira 19-00, rubel 260, lei 700-10, szokol 685-682, korona dinár 14-10-13-85, osztrák korona 77-78, lengyel marka 70-72, svájci frank 78.

A zürichi devizapiácson a magyar korona 1-15-el jegyezték.

Dollárt

és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz Simon György DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Családi ház!

Paragó-utcán 6 szobás lakás csinos ház villamos megállónál beköltözhető lakással eladó Dezső L. irodája Maróthy-u. 19.

Faarverés.

Ma, pénteken d. u. 4 órakor epreskerti faraktárban (Colónia mellett) ácsforgács vagonkételekben nyilvános árverésen eladatnak.

Erdőhivatal.

Eladó hentesüzlet

Csapó- és Kossuth-utcán azonnali átvételre eladó esetleg más üzleti célra is felhasználható, Dezső László irodája Maróthy-utca 19.

Követeljemindenütt

GERŐ ezeg cipő- GAF készítményeit védjeggyel! Ha nem kapja kereskedőjénél, úgy forduljon közvetlenül

Gerő Adolf Fia céghez, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. Címűzem: Budapest, I. Beresényi-u. 10. Nagyban osztály: Budapest, V., Akadémia-utca 6.

Eladó nyaraló

a város legszebb helyén beköltözhető lakással villamos mentén azonnali átvételre eladó Dezső L. irodája Maróthy-utca 19. sz.

Lapkihordó asszonyok

Elvételnek lapunk kiadóhivatalában Piacz-utca 59. szám alatt

Apró hirdetések.

Pezsőgő üveget 5 koronáért vesz a Török pezsőgőgyár.

Bélyegzőgyár és vésőintézet PAULÓ I. Batthyányi-utca 22. Telefon 1365.

Bor négy hektó lehozatlan eladó. Vár-utca 8. szám.

A debreczeni fűszerkereskedők vasárnapokon délelőtt 10 óráig üzleteiket nyitva tartják.

Koros Sándor Vár-utca 8. számú üzletében Piac-u. 69. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Erdélyi menekült beresztényen keres. érettségivel, 1 évi bankgyakorlattal elhelyezkedne bankoknál, kereskedésben biztosító társaságnál és gazdaságban mint gyakornok. Alkalmaztatás és díjazás feltüntetendő. Cím a kiadóhiva-alban.

Megbiha ó nő kis gyermek mellé felvétetik. Kishegyesi-ut 2.

Pénzes emberek! Vállalkozók! Ragadják meg ezt az alkalmat!

Sertéshizlaló Gyártelep Ipartelep Fatelep

avagy bármilyen célra is felelte alkalmas mintegy 5 katasztrális hold, vagyis 8 ezer négyszögöl teikü ingatlan a városban, közvetlen a Máv. sínpár mellett

hirtelen közbejött családi körülmények miatt eladó!

Három frontu hatmas ingatlan. Egyik frontja: Dembinszky-utca 5. sz., másik frontja: Temető-utca 20. sz., harmadik frontja a Debreczen-Nyiregyháza Máv. sínpár. Itt van mindjárt végtelen közel, a zsbvasártérren levő Rakovszki-utcai nagy iskolaépület mellett nyílik be a Temető-utca. A Dembinszky-utca felőli front 2 méteres kerítéssel fölkerítve.

A övetkező épületek vannak rajta:

Egy szoba, konyha, ebben lakik a majoros. Vannak továbbá kamarák, azonkívül két fűskamara, baromfió, kőlabakon álló magtár, bádortetővel, 400 métermáza tengeri befogadására.

Sertéshizlalóknak 200 darab sertésre! Fél holdnyi termőszőlő! szintén 2 méteres léckerítéssel körülkerítve. Van e birtokon egy, kitűnő vízi szivattyús kut is.

Ára: 600 ezer korona! Szabott ár! Tessék megnézni okvetlenül!

Ezen ingatlan-vagyon felett is a **Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat** rendelkezik, egyedül csak ott köthető meg annak vétele, ott teendő le a foglaló. **Iroda: Veres-utca 9. sz. Hivatalos órák állandóan egész nap!**

Eladó ház

Gerőby-telepen Irén-utcán 1 szoba, konyha kamara 360 négyszögöl területtel azonnali átvételre eladó Dezső László irodája Maróthy-utca 19.

Eladó 2 szőlő a Bodán!

Mindegyik rög-tön átvethető!

Mindkettő a negyedik dűllőben, a közepeten van a csősz megmutatja az érdeklődőknek.

Az egyik 2 és fél nyilas, ezt a közep ut kétélele vágja és így két darabban is eladó.

Igen jó karban tartott, fölkarózott termő, részben csemegeszőlő, részben elsőrendű rizling, borszőlő.

Van rajta téglalapú, nádtetővel, 2 szobás lakás, kamara, sütőkemence. — Területe összesen 1836 négyszögöl. Tulajdonosa Szabó Ferencz ur.

Ára az egésznek 170 ezer korona.

A másik szőlő jobb kéz felől van a közepeten. Rajta fehér horgonylemez-zel fedett téglalapú, egy szoba, téli és nyári konyha, bortaposó helyiség, hatalmas borpince, nagy kamara.

Területe 1240 négyszögöl, erdei hazai bortermő szőlő, fölkarózva, lugasozva. A lugasok vasoszlopokra vannak építve. Gyümölcsfák, konyhakert. Ennek tulajdonosa ifj. Monori Imre ur.

Ára 100 ezer korona.

Mindkét szőlő felett a Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat rendelkezik, ott köthető meg a vétel, ott teendő le a foglaló. Iroda Veres-utca 9. sz.

Sestakeri szőlő

másfél nyilas szőlő (950 négyszögöl) egy szobás lakással Andrassy-uton azonnali átvételre eladó, Dezső László irodája Maróthy György-utca 19.